

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

telefoon
@overijssel.nl
Zaaknummer 5660481

Gemeente Enschede
De heer
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
17-03-2020	2020/0071367	3	19 december 2019	

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming – onderdeel soorten

Geachte heer ,

De heer van het adviesbureau Econsultancy heeft, namens u, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 19 december 2019² ontvangen. Op 30 januari 2020³ hebben wij aanvullende gegevens ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege de sloop van gebouwen en nieuwbouw van woningen op voormalig militair terrein Zuidkamp in Lonneker. In deze brief informeren wij u over ons besluit.

Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁴ te verlenen van verbodsbepalingen voor een soort van de Habitatrichtlijn en voor een nationaal beschermde soort. In het bijzonder gaat het om het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁵ en om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁶.

Deze ontheffing heeft betrekking op de sloop van gebouwen en nieuwbouw van woningen op voormalig militair terrein Zuidkamp in Lonneker. Op dit besluit is de Crisis- en herstelwet van toepassing.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om de gewone dwergvleermuis te verstoren. Dit omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk verstoren van deze soort te voorkomen en u daarmee niet de verbodsbepaling uit artikel 3.5, tweede lid Wnb overtreedt.

Deze ontheffing treedt in werking op de dag van verzending en is geldig tot en met 31 december 2030. Wij hebben een langere ontheffingsperiode opgenomen, zodat de vereiste monitoring uitgevoerd kan worden en in verband met de realisatie van vleermuisverblijfplaatsen in de nieuwbouw.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in bijlage 1:

- ¹ In het kader van art. 3.8, eerste lid Wnb
- ² EDO-kenmerk 2019/0409419
- ³ EDO-kenmerk 2020/0038358
- ⁴ Op basis van art. 3.8, eerste lid Wnb
- ⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb
- ⁶ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

Datum verzending

- De aanvraag van 19 december 2019 en het bijbehorende stuk te weten het 'Projectplan Zuidkamp te Lonneker'⁷.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁸.
De verschuldigde leges zijn:

Artikel Code	Artikel omschrijving	Leges bedrag
7.6.2	Afhandelen en besluitvorming aanvraag van ontheffing als bedoeld 3.3, 3.8 en 3.10 Wnb, die al dan niet ziet op het realiseren van een infrastructureel werk, ruimtelijke inrichting of projectontwikkeling	€ 2.948,00
Totaal leges		€ 2.948,00

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met Janneke Lindenholz, te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 95 07. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2019-004784 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
Namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

⁷ Slemmer, C.C. (2019). Projectplan Zuidkamp te Lonneker. Rapportnummer 8366.001. Eindrapportage versie D1, 19 december 2019. Econsultancy, Doetinchem.

⁸ Belastingverordening Overijssel. Te raadplegen via:
https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Overijssel/37873/CVDR37873_16.html

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit
Bijlage 3	Projectplan Zuidkamp te Lonneker

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van Enschede;
- Econsultancy t.a.v. dhr. [REDACTED] Fabrikstraat 19c ,7005 AP Doetinchem.

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de Rechtbank Overijssel dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

Op dit besluit is de Crisis- en herstelwet van toepassing.

BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (2020/0071367). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
  - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het 06-telefoonnummer van de contactpersoon;
  - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁹, inclusief het 06-telefoonnummer van deze persoon;
  - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
  - het kenmerk van deze beschikking (2020/0071367).

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Lokaal, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

---

⁹ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

Soortspecifiek

Gewone dwergvleermuis

5. Het ongeschikt maken van de gebouwen met verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, voert u uit in een minst kwetsbare periode van deze soort. Uitgaande van de aanwezige verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en tevens potentiële winterverblijfplaatsen) betreft dit de perioden half april tot half mei en september tot half oktober. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige. Afwijkingen dienen beschreven en onderbouwd te worden in het logboek.
6. De bebouwing maakt u ten minste vijf dagen voor aanvang van de sloopwerkzaamheden ongeschikt voor vleermuizen (binnen de in voorschrift 5 genoemde perioden). Dit kunt u op twee manieren doen: door het plaatsen van exclusion flaps op alle (potentiële) invlieglocaties en/of door het creëren van een tochtstroom waardoor het microklimaat wordt verstoord en de vleermuizen uit eigen beweging een ander onderkomen zoeken. De wijze waarop het ongeschikt maken wordt uitgevoerd, wordt ter plaatse door een ecologisch deskundige vastgesteld.
7. Het ongeschikt maken voert u uit tijdens voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden (droog, weinig wind en een avond/nachttemperatuur van minimaal 10°C).
8. Maximaal een week voor aanvang van de werkzaamheden en 3-5 dagen na het ongeschikt maken, wordt een controlebezoek uitgevoerd om vast te stellen of er geen gewone dwergvleermuizen meer in de bebouwing aanwezig zijn. Dit bezoek wordt uitgevoerd tijdens gunstige weersomstandigheden (zie voorschrift 7) en door een ecologische deskundige. Indien toch vleermuizen worden aangetroffen, treft u extra maatregelen om de bebouwing ongeschikt te maken (zie voorschrift 6). Een ecologisch deskundige geeft de start van de sloopwerkzaamheden vrij.
9. In nieuwbouw worden verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd. Op vier locaties voor de functie van kraamverblijfplaats (in uitwerking vergelijkbaar met de originele verblijfplaats) en op acht locaties voor de functie van paarverblijfplaats (kan in de vorm van inbouwkasten). De uitvoering hiervan borgt u door dit in de koopovereenkomsten voor de betreffende kavels op te nemen. Daarnaast neemt u in de koopovereenkomsten op dat de exacte uitwerking van de vleermuisverblijfplaatsen ter beoordeling en goedkeuring wordt voorgelegd aan de provincie Overijssel, alvorens de initiatiefnemer de definitieve aanvraag voor een omgevingsvergunning bij de gemeente indient.
10. Uiterlijk eind maart 2020 heeft u een vleermuistoren gerealiseerd op korte afstand van de originele verblijfplaatsen (op de locatie zoals weergegeven in figuur 19 van het activiteitenplan in bijlage 3). Deze toren realiseert u volgens de beschrijving in paragraaf 8.2 en bijlage 1 van het activiteitenplan en is geschikt voor de functies kraam-, zomer- en paarverblijfplaats.

Monitoring

11. Om het functioneren van de vleermuistoren als kraamverblijfplaats te onderzoeken, gaat u een monitoring uitvoeren. Deze monitoring start nadat de toren 1 jaar beschikbaar is en wordt uitgevoerd in de jaren 2021, 2023 en 2025. U voert de monitoring uit in de periode 15 mei – 15 juli, conform het vleermuisprotocol dat is opgesteld voor het vleermuisvakberaad. Hierbij maakt u gebruik van een batdetector met opname functie. Wanneer binnen de genoemde monitoringsperiode ook nieuwbouw geschikt is gemaakt voor kraamverblijven, neem u deze ook mee in uw monitoring.
12. Tijdens deze monitoring onderzoekt u of de vleermuistoren wordt gebruikt, door welke vleermuissoorten en welke aantallen per soort.
13. Bovenstaande monitoring wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige op het gebied van vleermuizen.

14. Van de monitoring maakt u rapportages. Hierin geeft u de resultaten van het betreffende monitoringsjaar weer. Elk monitoringsjaar (2021, 2023 en 2025) stuurt u in september-november een rapportage naar ons ter goedkeuring. Wij kunnen aanvullende maatregelen opleggen, indien uit de resultaten blijkt dat de gewone dwergvleermuis geen gebruik maakt van de vleermuistoren. Aanvullende maatregelen kunnen bestaan uit interne en/of externe aanpassingen. De aanvulling kan ook bestaan uit extra of andere voorzieningen. Dit is afhankelijk van de resultaten van de monitoring.
15. Indien uit de monitoring blijkt dat de vleermuistoren niet gebruikt wordt door de gewone dwergvleermuis, dient u in de monitoringsrapportage aan te geven welke maatregelen nodig zijn om de effectiviteit te verbeteren. Tevens dient u dan een plan van aanpak toe te voegen waarin is weergegeven binnen welke termijn deze aanpassingen worden gerealiseerd.

Egel

16. Maai- en graafwerkzaamheden voert u uit buiten de kwetsbare perioden van egel. Deze kwetsbare perioden betreffen de voortplantingsperiode (half maart tot eind augustus) en de periode van winterrust (november tot eind maart).
17. Een week voorafgaand aan de graafwerkzaamheden maakt u het werkgebied ongeschikt voor egels (rekening houdend met voorschrift 16). Hierbij controleert u als eerste de groenstructuren op de aanwezigheid van egels. Vervolgens maait u het werkgebied in een langzaam tempo, waarbij de bodem zo min mogelijk wordt geroerd. Daarnaast voert u deze maaiwerkzaamheden uit in één richting. Op deze manier hebben eventueel aanwezige exemplaren de kans om te ontsnappen.
18. Voorafgaand aan de werkzaamheden in het leefgebied van de egel realiseert u extra natuurlijke schuil- en verblijfplaatsmogelijkheden (bijvoorbeeld snoeiafval, takkenhopen) in het plangebied.

Overige zaken

19. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de egel.
20. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat dan onder andere om het bijhouden van data van uitvoeren, rapportage van controles, afweging voor locaties van de voorzieningen, wijze van ongeschikt maken, oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de handhaver aan hem/haar getoond.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	9
A1	Bevoegdheid	9
A1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	9
A2	Procedure	9
A2.1	Overeenstemming andere provincie	9
A2.2	Adviesverzoek aan gemeente	9
A2.3	Relevante overige besluiten	9
A3	Toetsingskader soorten	9
A3.1	Wettelijke regels	10
A3.2	Provinciaal beleid	10
B	WEERGAVE VAN DE FEITEN	11
B1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	11
B1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	11
B1.2	Doel van het project	11
B1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	11
B1.4	Periode	12
B1.5	Onderliggende documenten	12
B1.6	Aanvullende gegevens	12
C	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	12
C1	Inhoudelijke beoordeling	12
C1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	12
C1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	13
C1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	13
C1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	14
C1.5	Wettelijk belang van het project	14
C1.6	Toetsing aan overige vereisten	15
C1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	15
D	Slotconclusie	15

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹⁰. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. De Crisis- en herstelwet is van toepassing op dit besluit. Dit betekent dat binnen de beroepstermijn van zes weken alle beroepsgronden moet worden ingediend.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van gemeente Enschede gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover wij weten gaat het om het volgende besluit:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Enschede

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

---

¹⁰ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

A3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹¹ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹² zijn voor de toetsing relevant.

A3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹³ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁴ betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

---

¹¹ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹³ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁴ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

B WEERGAVE VAN DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het plangebied betreft het voormalig militair terrein Zuidkamp in Lonneker. In het plangebied zijn twee gebouwen aanwezig. Daarnaast is verharding en groen in de vorm van (opgaande) groenstructuren en grasvelden aanwezig. De gebouwen worden gesloopt en de verharding wordt verwijderd. Het groen blijft behouden, tenzij dit ten behoeve van grondwerkzaamheden moet worden verwijderd.

De sloop van de huidige bebouwing en de bouw van de nieuwe woningen vormt onderdeel van een groter plan (namelijk woonlandschap 't Vaneker¹⁵). De -als gevolg van de sloop- vrijkomende grond wordt deels gebruikt om uit te geven als bouwkaavel en deels wordt het groen ingericht.

De sloopwerkzaamheden staan gepland voor het najaar van 2020. De realisatie van de nieuwbouw kan nog 2 á 3 jaar op zich laten wachten.

Luchtfoto onderzoekslocatie (witte stippellijn) en te slopen bebouwing (rood).

B1.2 Doel van het project

Het doel van het project is het slopen van de twee gebouwen en het op termijn realiseren van nieuwe woningen op het voormalig militair terrein Zuidkamp in Lonneker.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de gewone dwergvleermuis van het verbod om deze (opzettelijk) te verstoren¹⁶ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soort (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen¹⁷. Tevens vraagt u ontheffing aan van het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen¹⁸.

¹⁵ www.vaneker.nl

¹⁶ Art. 3.5, tweede lid Wnb

¹⁷ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹⁸ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

B1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 19 december 2019 tot en met 31 december 2023.

B1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- [REDACTED] (2019). Projectplan Zuidkamp te Lonneker. Rapportnummer 8366.001. Eindrapportage versie D1, 19 december 2019. Econsultancy, Doetinchem.
- [REDACTED] (2020). Aanvullende gegevens. Project: 8366.001. 30 januari 2020. Econsultancy, Doetinchem.

B1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 19 december 2019 ontvangen. Op 29 januari 2020 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 30 januari 2020¹⁹ ontvangen.

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'Projectplan Zuidkamp te Lonneker'²⁰ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Quickscan, gericht op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten op 18 oktober 2018;
- Soortgericht onderzoek naar broedvogels en vleermuizen in 2019.

De resultaten van deze onderzoeken zijn beschreven in het 'Projectplan Zuidkamp te Lonneker'²¹. Onderstaand volgt een samenvatting van de voor deze ontheffing relevante resultaten.

Tijdens twee onderzoeksmomenten in de kraamperiode van vleermuizen is een kraamkolonie van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Beide keren in hetzelfde gebouw, maar op verschillende locaties (zie figuur 13 in het projectplan in bijlage 3). Tijdens het eerste bezoek zijn 32 uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen aan de westzijde van het gebouw (vanuit een open stootvoeg). Tijdens het tweede veldbezoek bleek de kraamkolonie te zijn verhuisd naar de oostzijde van het gebouw. Hier zijn 70 gewone dwergvleermuizen waargenomen, uitvliegend vanuit meerdere naast elkaar gelegen open stootvoegen.

Daarnaast zijn twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld (zie eveneens figuur 13 in bijlage 3 voor de locaties). Op basis van het waargenomen baltsgedrag mag worden aangenomen dat de zomerverblijven ook in gebruik zijn als paarverblijfplaats en tevens als winterverblijfplaats.

Tijdens het vleermuizenonderzoek zijn ook waarnemingen gedaan van egels. In het plangebied zijn struiken en is een grasveld aanwezig die kunnen dienen als rustplaats, schuil- en/of foerageermogelijkheden voor de egel.

Andere type vleermuisverblijfplaatsen en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van andere beschermde soorten zijn niet aangetroffen en/of te verwachten.

---

¹⁹ EDO-kenmerk 2020/0038358

²⁰ Hoofdstuk 3 pagina 6 en 7

²¹ Hoofdstuk 5 pagina 9 tot en met 16

De onderzoeken zijn conform vigerende onderzoeksprotocollen, kennisdocumenten, in de juiste periode en onder geschikte weersomstandigheden uitgevoerd, zodat de te verwachten soorten waargenomen konden worden.

C1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden worden twee kraamverblijfplaatsen, twee zomerverblijfplaatsen (tevens paarverblijfplaatsen en mogelijk winterverblijfplaatsen) van de gewone dwergvleermuis vernield. U stelt maatregelen voor door het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en het verbeteren van leefgebied voor de egel. Het ongeschikt maken van de gebouwen en het groen wordt uitgevoerd in een minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis cq. de egel.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het projectplan²², zijn voldoende. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis en de egel zoveel mogelijk geminimaliseerd. In de voorschriften (bijlage 1) zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Aanbieden van permanente verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis in de vorm van een vleermuistoren en in de nieuwbouw;
- Verbeteren van het leefgebied voor de egel in het plangebied;
- Ongeschikt maken van de bebouwing en het groen voor de gewone dwergvleermuis cq. de egel, in de minst kwetsbare periode van deze soorten.

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als 'gunstig' (Broekmeyer *et al.* 2015²³). De in het plangebied aanwezige gewone dwergvleermuisen maken onderdeel uit van een grotere populatie. Daarnaast maakt de gewone dwergvleermuis gebruik van een netwerk aan verblijfplaatsen. Wanneer de sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd zonder voorzorgsmaatregelen te nemen, zou de sloop een negatief effect kunnen hebben op de lokale populatie. Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt een eventueel effect op de staat van instandhouding zoveel mogelijk geminimaliseerd. Zo worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt in de minst kwetsbare periode. Daarnaast zijn tijdens en na de werkzaamheden voldoende alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar. Hoewel een vleermuistoren vaker wordt toegepast als maatregel, zijn ze (nog) niet bewezen effectief. Om deze reden wordt de vleermuistoren gemonitord en worden in de nieuwbouw ook vervangende verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd. Om te borgen dat middels de monitoring de staat van instandhouding gewaarborgd blijft, verlenen wij de ontheffing voor een periode van bijna tien jaar.

Voor de egel is de staat van instandhouding onduidelijk (er zijn onvoldoende gegevens beschikbaar). Bij de werkzaamheden gaat slechts een klein deel van het aanwezige leefgebied voor de egel verloren. Daarnaast zorgt het project voor een verbetering van het leefgebied van de soort. Dit samen genomen leidt niet tot het in geding komen van de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie egels.

Door het project zal geen afbreuk van de (lokale) gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en egel plaatsvinden.

C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de sloop van gebouwen en nieuwbouw van woningen op voormalig militair terrein Zuidkamp in Lonneker leidt tot het vernielen van twee kraamverblijfplaatsen en twee zomerverblijfplaatsen (tevens paarverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen) van de gewone dwergvleermuis en tot het vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel. Dit is een overtreding van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen²⁴ en ²⁵. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

²² Hoofdstuk 7 en 8 pagina 22 tot en met 25

²³ Broekmeyer M.E.A., M.H.C. van Adrichem, R. Pouwels en R. Jochem (2015). *Soortmanagementplannen en de Habitatrichtlijn; Ruimtelijke onderbouwing duurzaamheid populaties Gewone dwergvleermuis*. Wageningen. Alterra-rapport 2608. Alterra Wageningen UR (University & Research centre).

²⁴ Art. 3.5, vierde lid Wnb

U heeft ook ontheffing aangevraagd van het verbod om gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren. Bij het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis. Daarom is geen sprake van het opzettelijk verstoren van deze soort. Ontheffing van dit verbod is niet noodzakelijk.

C1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Voor dit project zijn geen bevredigende alternatieve oplossingen. Het behouden van de voormalige defensiepanden in 't Vaneker is niet mogelijk. Onderdeel van de koopovereenkomst tussen 'Area Development Twente' (ADT), met Defensie is dat de voormalige defensiepanden binnen een jaar na de eigendomsoverdracht worden gesloopt. Het niet slopen van deze panden betekent contractbreuk met Defensie, met de nodige financieel nadelige gevolgen voor gemeente Enschede en provincie Overijssel als aandeelhouders van ADT. Niet slopen zorgt er tevens voor dat geen wezenlijke bijdrage geleverd kan worden aan de noodzakelijke herverkaveling en verdere vergroening van het gebied 't Vaneker. Bovendien is behoud van de voormalige defensiepanden visueel onaantrekkelijk en landschappelijk en stedenbouwkundig ongewenst.

Een alternatieve werkwijze is eveneens niet aan de orde. Voor de gewone dwergvleermuis en de egel worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken. De planning is aangepast aan de functies die het plangebied heeft voor de gewone dwergvleermuis en de egel. De werkzaamheden vinden plaats in een ecologisch gunstige periode.

Wij zijn van oordeel dat bovenstaande onderbouwing voldoende is om te kunnen concluderen dat er voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is.

C1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (Habitatrichtlijn, gewone dwergvleermuis) en in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde (nationaal beschermde soorten, egel). Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals beschreven in de aanvraag en hieronder weergegeven, voldoende is aangetoond.

De ontwikkeling van woonlandschap 't Vaneker is in overeenstemming met de provinciale omgevingsvisie en -verordening en met de provinciale ruimtelijke visie gebiedsontwikkeling luchthaven Twente en omgeving. Enerzijds moet Enschede aantrekkelijker worden als woonstad door het verbeteren van imago en voorzieningen. Anderzijds moeten ook de woningen en bijpassende woonmilieus beschikbaar zijn voor de doelgroep. Ten behoeve van het beschikbaar zijn van woningen en bijpassende woonmilieus voor met name de hogere inkomensgroepen wordt het woonlandschap 't Vaneker gerealiseerd.

Binnen de Netwerkstad Twente is nader onderzoek gedaan naar de groene/suburbane woonmilieus. Eén van de afwegingscriteria daarbij is dat wordt gekeken naar de impact die een bepaalde locatie kan hebben voor de sociaaleconomische positie van de stad. 't Vaneker draagt daar voor Enschede zeker aan bij en is binnen de Netwerkstad Twente een unieke locatie. De locatie 't Vaneker is van essentieel belang voor zowel de realisatie van de nieuwbouwtaakstelling als voor de structuurversterking van Enschede. Transformatie van bestaande gebieden is in het kader van de Woonvisie aan een nadere studie onderworpen. Gebleken is dat dit onvoldoende oplossing biedt voor de behoefte aan suburbane woonmilieus in Enschede. Ook uit het Twents woningmarktonderzoek is gebleken dat in Enschede ook in de toekomst behoefte is aan suburbane woonmilieus en villa's in het groen.

---

²⁵ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

Daarnaast draagt de realisatie van 't Vaneker ook bij aan het in de recent vastgestelde Woonvisie vastgelegde beleidsspeerpunt dat in stedelijke plannen extra ruimte wordt gegeven aan kwalitatief groen en het versterken van een duurzame en biodiverse woon- en leefomgeving.

C1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁶ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging.

Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁷. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D Slotconclusie

De ontheffing van de verbodsbepalingen om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergyleermuis en de egel te beschadigen of te vernielen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast. Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soorten optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

---

²⁶ Art. 1.10, derde lid Wnb

²⁷ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

BIJLAGE 3 – PROJECTPLAN ZUIDKAMP TE LONNEKER